

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoP/53/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114227251
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Pogranová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4114227251.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Pogranovej a sudcov JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a o ustanovenie opatrovníka T. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. - W., Y. XXX/X, zastúpená: JUDr. Mária Jakubíková, advokátka so sídlom Nitra, Fr. Mojtu 43, v konaní zastúpená: Mesto Nitra ako súdom ustanoveným procesným opatrovníkom, o návrhu navrhovateľa: J. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., ul. H. V. XXXX/XX, zastúpený: AK TIMAR & partners, s.r.o. so sídlom Šaľa, P. Pazmáňa 2367/17A, IČO: 36 866 296 na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony T. I. a o ustanovenie opatrovníka T. I., za účasti Okresného prokurátora v Nitre, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 11Ps/23/2014-302 zo dňa 13. februára 2019 v napadnutej časti týkajúcej sa ustanovenia opatrovníka v spojení s opravným uznesením č. k. 11Ps/23/2014-386 zo dňa 25. septembra 2019, jednohlasne taktó

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa ustanovenia N. I. za opatrovníčku T. I. **p o t v r d z u j e.**

Ž i a d e n z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie rozhodol tak, že: Súd obmedzuje T. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B.- W., Y. XXX/X na právne úkony tak, že menovaná nie je spôsobilá vykonávať finančné záležitosti a operácie, nakladať s majetkom, disponovať s finančnou čiastkou vyššou ako 50 eur mesačne, rozhodovať o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, uzatvárať akékoľvek zmluvné vzťahy, konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, súdmi, finančnými inštitúciami, bankovými inštitúciami a inštitúciami poskytujúcimi služby. Súd ustanovuje N. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B.- Klokočina, Y. XXX/X za opatrovníčku pre T. I., nar. XX.X.XXXX ktorá bude menovanú riadne zastupovať v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony a je povinná najmenej 2x ročne k 30.6. a k 31.12. každého kalendárneho roka podávať správu o opatrovancovi a o nakladaní s majetkom opatrovanca. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Trovy dôkazov platí štát. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 10 ods.2, § 26, § 27 ods.2, § 28 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 239, § 240 ods.3, § 248 ods.2, § 251 ods.1, § 277 ods.2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP). O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. O trovách dôkazov rozhodol podľa § 251 ods. 1 CMP tak, že trovy dôkazov platí štát. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa návrhom zo dňa 16.09.2014 domáhal, aby súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony jeho matky T. I. a žiadal, aby bol ustanovený za opatrovníka v prípade obmedzenia spôsobilosti. Právny zástupca navrhovateľa na pojednávaní zotrval na svojom návrhu, aby súd rozhodol v zmysle petitu predmetného návrhu. Navrhovateľ sa pridržiaval vyjadrenia právneho zástupcu. Právna zástupkyňa T. I. v konečnom návrhu uviedla, že vzhľadom na vykonané

dokazovanie a vypracovaný znalecký posudok pani I. trpí duševnou poruchou zaostalosťou ľahkého stupňa. Navrhla, aby súd obmedzil pani T. I. spôsobilosti na právne úkony tak, že menovaná nie je spôsobilá vykonáva jednostranné, ako aj dvojstranné právne úkony, ktorých predmetom je nakladanie s finančnou hotovosťou prevyšujúcou 50 eur mesačne a aby súd ustanovil T. I. za opatrovníka N. I., dcéru menovanej. Tak ako si to želá T. I. a jej procesný opatrovník Mesto Nitra v písomnom vyjadrení. Prokurátorka OP Nitra v konečnom návrhu navrhla, aby súd obmedzil pani T. I. v spôsobilosti na právne úkony, čo sa týka rozsahu tak v oblasti uzatvárania záväzkovoprávnych vzťahov, ako aj rozhodovania o svojom zdr. stave, nakladania s fin. prostriedkami nad sumu 50 eur a za opatrovníka s poukazom na vykonané dokazovanie navrhla ustanoviť dcéru pani I. N. I.. Súd v konaní ustanovil znalca z odboru psychiatria MUDr. Hanu Nemčekovú, ktorá na základe uznesenia Okresného súdu Nitra č. k. 11Ps/23/2014-161 zo dňa 8.3.2017 vypracovala o duševnom stave T. I. znalecký posudok. Ustanovená znalkyňa na pojednávaní uviedla, že sa pridrižiava záverov znaleckého posudku. U vyšetrovanej bola zistená duševná porucha- duševná zaostalosť ľahkého stupňa a tento stav je trvalý. V kontexte záverov posudku znalkyňa dospela k záveru, že nie je schopná takých právnych úkonov, ako je uzatváranie zmlúv, ktoré by ju zaväzovali k plneniu materiálnych alebo finančných povinností, právnych úkonov týkajúcich sa akéhokoľvek s hnutelným alebo nehnuteľným majetkom, nakladanie s fin. prostriedkami presahujúcimi sumu 50 eur mes., či preberanie doporučených úradných listových zásielok a reagovať na tieto zásielky. Nie je schopná samostatne konať a vystupovať pred úradmi a inštitúciami a poisťovňami. Nie je schopná si samostatne vybavovať svoje osobné a úradné záležitosti a nie je plne schopná správne vnímať význam súdneho konania a rozhodnutia. Nie je plne schopná sa sama o seba postarať. V domácnosti zvláda drobné aktivity, zväčša pod dohľadom dcéry. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že T. I., nar. XX.X.XXXX o ktorej spôsobilosť na právne úkony v konaní ide, má základné vzdelanie. Dokončila len 5. triedu. Nebola spôsobilá postúpiť do vyššieho ročníka pre duševnú zaostalosť. Psychiatricky už bola vyšetrená v roku 1974 s konštatovanou debilítou, infantilizmus bez nutnosti liečby. V máji 2014 konštatoval geronto psychiater ľahkú až stredne ťažkú duševnú zaostalosť. Aktuálne je menovaná vdova, na starobnom dôchodku a žije u svojej dcéry N. I. a jej partnera v trojizbovom byte v prenájme, kde má samostatnú izbu. Poberá starobný a vdovský dôchodok spolu vo výške 444,40 EUR. Je sledovaná v onkologickej ambulancii. Dokáže základné sebaobslužné úkony vykonávať sama. Má problémy s chôdzou, používa palicu. Sama chodíva na krátke prechádzky v sprievode susedy alebo sestry. Dcéra u ktorej býva, jej pomáha pri upratovaní, nákupoch, sprievode k lekárovi, vybavovaní úradných záležitostí. Tieto činnosti aj plne zabezpečuje, ak je treba. Navrhovateľ syn T. I. tvrdil, že jeho matka trpí duševnou zaostalosťou, ktorá bola dôvodom, prečo bol odňatý od svojej matky a bol vychovávaný zo strany svojho strýka. Matka má dcéru, ktorá zabezpečuje starostlivosť o ňu, avšak túto využíva na to, aby mohla disponovať s majetkom matky navrhovateľa. Dozvedel sa, že matku zatvárali do pivnice bez jedla a vody, aby ju prinútili k predaju majetku a k izolácii od navrhovateľa ako syna. Poukázal na konanie ohľadom vypratania nehnuteľnosti vo vlastníctve matky a jej sestry, keď aj v tom konaní sestra matky uzatvárala akékoľvek vzťahy bez prítomnosti sestry T. I. týkajúce sa domu ich v podielovom spoluvlastníctve v T., ktorý nadobudli obe sestry z titulu dedenia. Navrhovateľ navrhol vypočuť aj sestru T. I. H. P. z dôvodu, že vyplynulo, že s majetkom T. I. disponovala jej setra a ona vie objasniť kde išli a kde sa nachádzajú peňažné prostriedky z predaja majetku. T. I. zaujala odmietavý postoj k návrhu svojho syna na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Podľa nej išlo o účelový návrh, pretože ona spolu so sestrou podali návrh na vypratanie vyššie uvedenej nehnuteľnosti, kde býval syn - navrhovateľ so svojou manželkou. Chceli, aby sa vysťahovali, mali nedoplatky na energiách. Poprela, že by ju nútili uzatvárať zmluvy a predávať svoj majetok. T. I. vyjadrila odmietavý postoj k tomu, aby bol syn ustanovený za jej opatrovníka, nie sú spolu v kontakte, nemajú žiadny vzťah. Vo všetkom jej pomáha dcéra, u ktorej býva, jej dôveruje. S nikým iným bývať nechce. Procesný opatrovník Mesto Nitra v písomnom vyjadrení potvrdil, že dcéra menovanej je jedinou blízkou osobou, ktorej dôveruje a považuje za najvhodnejšie, aby opatrovníkom T. I. bola jej dcéra. Dcéra N. I. vo svojej svedeckej výpovedi potvrdila, že o matku sa riadne stará, vybavuje nákupy, úradné záležitosti, pomáha jej pri osobnej hygiene, chodí s ňou k lekárom, pripravuje lieky na užitie. Zabezpečuje stravovanie. Dohliada nad bezpečnosťou matky, aby doma neostávala sama v prípade zhoršeného zdravotného stavu. Dôchodok si T. I. prevezme sama a od pošťára a časť dôchodku si odloží a časť dá dcére, približne 260 EUR. Znalecký posudok a jeho závery znalkyne umožnili súdu zistiť, že u T. I. ide o duševnú poruchu, duševná zaostalosť ľahkého stupňa, ktorá je potvrdená psychologickým vyšetrením, kde je IQ stanovené v hodnote 57, to je stredná forma ľahkej duševnej zaostalosti. Tento stav je trvalý, neexistuje kauzálna liečba, ktorá by daný stav zmiernila alebo zabránila prejavom navonok. Schopnosť samostatného fungovania je limitovaná nízkym intelektom menovanej. Celkovo sú postihnuté verbálne slovné, ako i neverbálne schopnosti menovanej, taktiež sociálna

inteligencia je nízka. Taktiež je neschopná dlhodobej samostatnej adaptácie a je potrebná dohľad nad jej konaním. Z dostupnej zdr. dokumentácie nie sú známe žiadne faktory vonkajšie ako infekčné choroby, vplyv liekov alebo chemických látok, hormonálne produkty, nedostatočná výživa matky p. I. počas tehotenstva. Z príčinného hľadiska možno predpokladať uplatnenie endogénnych faktorov, to znamená genetické alebo nejaké anatomické poškodenie, mentálne postihnutie je manifestné od narodenia. T. I. nie je schopná samostatne rozhodovať a plánovať, ako i samostatne riadiť domácnosť a starostlivosť o jej vlastnú osobu. Jej doterajšie fungovanie a adaptácie ako bola výchova detí a pracovné zaradenie, boli vždy pod dohľadom dospeljej osoby s lepším posudkom - matka, svokra, švagriná a napokon dcéra. V novom sociálnom prostredí sa nevie sama adaptovať, nedokáže sa samostatne postarať o svoje peniaze, nie je schopná samostatne usudzovať a posudzovať a nerozumie následkom úradných záležitostí. Pri riešení bežných situácií úradných, sociálnych, zdravotných, pracovných, potrebovala a potrebuje dohľad a rozhodnutie iných osôb. Menovaná nie je plne schopná starať sa o seba sama, nie je schopná riadiť domácnosť, sama rozhodovať, plánovať, kontrolovať účty, plánovať spotrebu financií napriek tomu, že drobné nákupy je schopná realizovať. V domácnosti zvláda len drobné aktivity. Zväčša pod dohľadom dcéry, a to bola pomoc pri varení, uprataní, zvláda ohriatie jedla v mikrovlnnej trúbe, príprava nápoja z rýchlovarnej konvice, obliekanie a základnú hygienu, avšak jej dôslednejšie dodržiavanie už je realizované za pomoci dcéry. Ohľadom svojej osoby si nedokáže vybaviť záležitosti. Menovaná nedokáže plánovať a plne rozoznať dôsledky svojho konania, ani nerozumie prípadným dôsledkom pre jej osobu. Je výrazne závislá na názoroch a postojoch blízkych osôb, ktorých názory a postoje mechanicky preberá. Nekriticky prijíma inštrukcie z okolia a spolieha na informácie od blízkych osôb. Časovo je nepresne orientovaná, priestorovo sa dokáže pohybovať a orientovať v jej dobre známom prostredí. Dokáže síce realizovať drobné nákupy, avšak nie je schopná s peniazmi hospodáriť, plánovať spotrebu financií, kontrolovať účty, ako i samostatne sa starať o svoje peniaze. Vzhľadom k celkovému mentálnemu postihnutiu s globálnym postihnutím verbálnych i neverbálnych schopností, ako i nízkej sociálnej inteligencii, nie je schopná samostatne chápať význam a obsah právnych úkonov. Potrebuje dohľad a rozhodnutie iných osôb a spolieha sa na informácie od blízkych osôb. Menovaná nedokáže pochopiť dôsledky úradných záležitostí. V prípade právneho úkonu ako je kúpna zmluva sa spolieha na svojich blízkych, ktorým dôveruje. Ona sama koná mechanicky, šablónovito, nemá prehľad o aktuálnych udalostiach, nerozumie plne následkom úradných záležitostí na jej život. Menovaná chápe základný rozdiel medzi darovaním a predajom, avšak nie v kontexte prípadných dôsledkov danej úradnej záležitosti. Nie je schopná plne pochopiť následky kúpno-predajnej, či darovacej zmluvy. Dôveruje blízkym osobám vo svojom okolí, od ktorých dostáva pomoc. Najmä od svojej rodiny. Je podrobivá voči intelektovo zdatnejším osobám, ktorým sa pasívne podriaďuje. Prijíma autoritu iných, ako aj ich rozhodovanie, popiera však nátlak zo strany blízkych osôb. V prípade kúpnej zmluvy ohľadom nehnuteľnosti po rodičoch sa spoliehala bez nátlaku na svoju sestru a dcéru. Je citovo a kognitívne závislá od osoby svojej dcéry. Nemá žiadne konfabulátorne, či fabulátorne sklony. Ani patologickú fantáziu ku skresľovaniu informácií a taktiež nemá naučené žiadne odpovede, či výpovede. Menovaná je submisívna, prijíma autoritu iných osôb, ich rozhodovanie, inštrukcie prijíma nekriticky, mechanicky. Nedokáže riadne čítať, ani nie je schopná zväžiť prípadné následky úradných okolností, v ktorých sa nachádza. Celkový prejav je simplexný, chýbajú jej úsudkové schopnosti, schopnosť abstrakcie v myslení. Nie je schopná chápať kontext nových sociálnych situácií. Nie je schopná sa adaptovať v novom sociálnom prostredí. Funguje šablónovito v zabehnutých stereotypoch. Nie je schopná samostatne plánovať, rozhodovať, ani predpokladať dôsledky svojho konania. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony jeho matky bol podaný dôvodne. Znalecké dokazovanie preukázalo, že u T. I. existuje duševná porucha, duševná zaostalosť ľahkého stupňa, ktorá je potvrdená psychologickým vyšetrením, kde je IQ stanovené v hodnote 57, to je stredná forma ľahkej duševnej zaostalosti, pre ktorú nie je schopná robiť niektoré právne úkony a teda existujú dôvody na obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony. Súd z vykonaného dokazovania a záverov znaleckého posudku považoval za dôvodné a v záujme T. I. obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v rozsahu, že menovaná nie je spôsobilá vykonávať finančné záležitosti a operácie, nakladať s majetkom, disponovať s finančnou čiastkou vyššou ako 50 eur mesačne, rozhodovať o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, uzatvárať akékoľvek zmluvné vzťahy, konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, súdmi, finančnými inštitúciami, bankovými inštitúciami a inštitúciami poskytujúcimi služby. Zamedzenie nakladaniu s majetkom, vstupovaním do zmluvných vzťahov poskytuje menovanej ochranu a je pre ňu nevyhnutné vzhľadom na charakter duševnej poruchy, ktorá bola u nej znaleckým dokazovaním preukázaná. Súd sa stotožnil so závermi znaleckého posudku a pre ochranu menovanej ustálil svoj názor, keď u menovanej obmedzil jej spôsobilosť v rozsahu, že nie je spôsobilá vykonávať finančné záležitosti a operácie, nakladať s majetkom, disponovať s finančnou čiastkou vyššou ako 50

eur mesačne, rozhodovať o jej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, uzatvárať akékoľvek zmluvné vzťahy, konať pred štátnymi orgánmi i orgánmi verejnej správy, súdmi, finančnými inštitúciami, bankovými inštitúciami a inštitúciami poskytujúcimi služby. Uvedený rozsah obmedzenia spôsobilosti u menovanej na právne úkony je garanciou a súčasne poskytuje jej ochranu v tom smere, že menovaná sa do budúcnosti nedostane do situácie, v ktorej by bola jej nedostatočná rozumová a vôľová vyspelosť zneužitá a spôsobilá jej tak ujmu. Menovaná vie samostatne fungovať v obmedzenom rozsahu, je však potrebné jej usmerňovanie a stav dohľadu nad jej konaním i jej starostlivosťou. Je jednoduchého zmýšľania, dôverčivá, neostražitá a náchylná podľahnúť ovplyvňovaniu inými osobami, pričom takéto jej konanie môže následne vyvolať problémové situácie. Pre jej stav duševnej zaostalosti, ktorý je trvalý, neexistuje kauzálna liečba a jej schopnosť samostatného fungovania je limitovaná jej nízkym intelektom. Jej sociálna inteligencia je na nízkej úrovni a preto je u nej nevyhnutný dohľad nad jej konaním. Pani I. nie je schopná samostatne rozhodovať a plánovať, ani nie je schopná riadiť domácnosť a starať sa kvalitne o jej vlastnú osobu. Je výrazne závislá na názoroch iných osôb a tiež postojoch blízkych osôb, ktorých názory a postoje mechanicky preberá, spolieha sa na informácie iných osôb, ktoré sú jej blízke. Vie sa dobre orientovať len v známom prostredí. Hospodárenia s peniazmi schopná nie je. Jej mentálne postihnutie s globálnym postihnutím verbálnych i neverbálnych schopností a tiež jej nízka sociálna inteligencia spôsobujú stav, že nie je schopná samostatne chápať význam a obsah právnych úkonov. Stav u nej zistený vyžadujú dohľad, a to aj pri pochopení dôsledkov úradných vecí. Ako poukazuje znalkyňa, typické pre pani Lemešovú je to, že koná mechanicky, šablónovito, nemá prehľad o aktuálnom stave vecí a plne nerozumie následkom úradných záležitostí, s ktorými sa v živote môže stretnúť. Chápe základný rozdiel medzi darovaním a predajom, avšak nie v kontexte prípadných dôsledkov takejto úradnej záležitosti. Význam inštitútu kúpy a predaja, ako aj darovania nie je schopná plne pochopiť. Vyznačuje sa dôverčivosťou vo vzťahu k jej blízkym osobám, ktoré jej poskytujú pomoc a typické pre ňu je i to, že takýmto osobám sa dokáže pasívne podriaďovať. Akýkoľvek nátlak zo strany blízkych osôb popiera. V konečnom dôsledku je citovo i kognitívne závislá od jej dcéry, ktorá sa o ňu v súčasnej dobe stará, býva s ňou, dôveruje jej. Následky úradných záležitostí posúdiť nedokáže a inštrukcie, ktoré v živote prijíma od druhých vníma nekriticky a mechanicky. Nedokáže riadne čítať a nie je schopná posúdiť a zväžiť následky úradných okolností, v ktorých sa môže nachádzať. Jej prejav je výrazne simplexný a úsudkové schopnosti v ňom z jej strany jednoznačne absentujú. Identifikuje sa prostredím, v ktorom žije, čo je momentálne u jej dcéry v byte, kde sa dokáže orientovať. Je pre ňu typické fungovanie v šablónovitom režime v naučených a zabehnutých stereotypoch. Rozhodovať, plánovať schopná nie je. Tieto skutočnosti zistené v konaní pred súdom aj stavom pribatia znalca do konania jednoznačne svedčia o tom, že návrh navrhovateľa ohľadom obmedzenia spôsobilosti na právne úkony u menovanej - návrh syna navrhovateľky bol podaný dôvodne. Súd v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony ustanovil opatrovníka a to dcéru T. I., N. I., ktorá je najbližšou a najdôveryhodnejšou osobou pre T. I.. Pozná jej potreby, problémy a zdravotný stav. Súdom ustanovený opatrovník je oprávnený a povinný menovaného v rozsahu obmedzenia v spôsobilosti na právne úkony zastupovať a je súčasne povinný svoju funkciu vykonávať v najlepšom záujme opatrovanca. Ustanovený opatrovník z hľadiska jeho funkcie zodpovedná súdu za výkon funkcie, do ktorej bol súdom ustanovený. Súd pravidelne hodnotí výkon funkcie u osoby opatrovníka, ktorého ustanovil a ktorý túto funkciu prijal. V prípade, že tento poruší svoje povinnosti alebo zneužije svoje práva, môže byť zo strany súdu odvolaný. Súd vylúčil stav, aby do funkcie opatrovníka pre T. I. ustanovil jej syna - navrhovateľa, s ktorým nemá menovaná žiadny vzťah, nestretáva sa s ním, nie je na neho naviazaná, ani zvyknutá. Uvedený syn T. I. /navrhovateľ/ nepredstavuje pre menovanú blízku vzťahovú osobu, ktorú pani T. I. pre jej fungovanie v bežnom živote potrebuje a vzťahy, ktoré boli opísané stranami v priebehu konania preukázali stav, že osoba navrhovateľa by v pozícii opatrovníka pre pani T. I. nenaplnila jej potreby, zázemie a kvalitu života, ktoré menovaná v jej danom stave nevyhnutne potrebuje a jednoznačne by neprivedila pre ňu bezpečie a zázemie, ktoré vníma a cíti u dcéry N. I.. Práve dcéra menovanej N. I. v súčasnom stave vie najlepšie naplniť potreby zisteného duševného stavu u jej matky a zabezpečiť jej ďalšie sociálne fungovanie v prostredí, ktoré pozná, v ktorom dlhodobo žije s pocitom zázemia a bezpečia. O trovách dôkazov rozhodol súd podľa § 251 ods. X CMP tak, že trový dôkazov platí štát.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľ v časti týkajúcej sa ustanovenia opatrovníka T. I. z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), e) a h) CSP a § 62 ods.1 CMP. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku II. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že sa nestotožňuje s rozsudkom súdu prvej inštancie v časti výroku II., ktorým súd ustanovil za opatrovníka T. I. (matke navrhovateľa) N. I. (dcéru T. I.) z dôvodu, že nie sú dané zákonné predpoklady na jej ustanovenie za opatrovníka, najmä

morálne predpoklady na vykonávanie tejto funkcie, pričom súd v potrebnom rozsahu nevykonával ani navrhnuté dokazovanie. Uviedol, že súd nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie podstatných skutkových okolností, najmä za účelom preukázania neoprávneného disponovania s majetkom T. I., ktorými úkonmi bola zo strany svojej dcéry N. I. ako súdom ustanovenej opatrovníčky, ako aj sestry T. I., H. P. počas celého jej života účelovo pozbavená celého svojho majetku. Na základe vykonaného dokazovania bolo nesporne preukázané, že T. I. trpí duševnou poruchou (duševnou zaostalosťou) od svojho narodenia s tým, že jej táto duševná porucha bola nesporne diagnostikovaná v roku 1974 (vo veku 26 rokov). Zo znaleckého posudku MUDr. Hany Nemčekovej č. posudku 4/2017 vyplýva, že stav T. I. je trvalý, ide o mentálne postihnutie, má nízky intelekt (IQ 57), nie je schopná samostatnej adaptácie, je potrebný dohľad nad jej konaním. Znalčka rovnako v posudku uvádza, že T. I. nevie samostatne hospodáriť s peniazmi, nevie posúdiť dôsledky právnych úkonov, spolieha sa na blízke osoby, dôveruje príbuzným, koná šablónovito, spolieha sa pri právnych úkonoch na svoju dcéru N. I. a svoju sestru H. P.. Z uvedeného nesporne vyplýva, že T. I. nie je schopná vykonávať právne úkony a pochopiť ich dôsledky, čo sa prejavilo v tom, že súd obmedzil T. I. na právne úkony, ktorých hodnota prevyšuje sumu 50 Eur. S poukazom na ustanovenie § 272 a nasl. CMP uviedol, že z rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že súd ustanovil za opatrovníka N. I. (dcéru T. I.) z dôvodu, že ide o blízku osobu, ktorej T. I. dôveruje, pričom sama T. I. uviedla, že svojej dcére dôveruje, táto sa o ňu stará a zabezpečuje všetky funkcie s ňou spojené, vrátane nakladania s dôchodkom a majetkom. V osobe N. I. ide teda o osobu, ako konštatuje znalčka, ktorej sa T. I. podriaďuje a dôveruje jej pokynom, teda ide o osobu vo vzťahu k nej dominantnú, ktorú poslúcha. Za osobu opatrovníka môže byť ustanovená iba osoba, ktorá má najmä morálne predpoklady na výkon funkcie, nie je tu pochybnosť o tom, že bude konať výlučne v záujme osoby opatrovanca. Musí ísť o osobu, u ktorej v čase jej ustanovenia do funkcie nie sú dané a existentné dôvody, ktoré by poukazovali na to, že si svoju funkciu nebude plniť riadne a výlučne v záujme opatrovanca a neuprednostní svoje záujmy pred záujmami opatrovanca. Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že T. I. od roku 2006 vlastnila majetok, ktorý nadobudla po svojom bratovi (P. V.) osvedčením o dedičstve č. k. 28D/417/2006-49, ktorý pozostával nielen z nehnuteľného majetku, finančných prostriedkov, ale aj majetkových práv. Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že do roku 2016, kedy už T. I. tento majetok nevlastnila a bolo s týmto majetkom disponované, pričom dnes je T. I. nemajetným človekom, odkázaným iba na život z dôchodku, ktorý odovzdáva v podstatnej časti svojej dcére N. I.. Z obsahu spisu vyplýva, že T. I. označila ako blízke osoby, ktorým dôveruje a spolieha sa na ne aj pri nakladaní s majetkom a ktorým sa podriaďuje svoju dcéru N. I. a svoju sestru H. P.. Obidve si boli vedomé psychickej poruchy jeho matky, avšak ani jedna z nich nikdy nepodala na súd návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony T. I. tak, aby jej práva, vrátane práva vlastníť majetok boli riadne dodržané a pod dohľadom súdu, ale práve naopak, túto situáciu a duševnú zaostalosť jeho matky zneužili na disponovanie s jej majetkom a urobili z jeho matky nemajetného človeka. Navrhovateľ v podaní zo dňa 16.04.2019 žiadal, aby súd zabezpečil listiny o nakladaní s týmto majetkom, pričom zo spisu bolo preukázané, že týmto majetkom mohla disponovať iba N. I. alebo H. P.. Uvedený návrh bol podstatný aj pre ustálenie, či vôbec N. I. môže byť opatrovníkom T. I. z dôvodu, že buď týmto majetkom disponovala ona (poškodila záujmy a práva T. I.) alebo o nakladaní s ním vedela (žila s pani T. I. v spoločnej domácnosti a starala sa o ňu) a neurobila žiadny úkon, aby nakladaniu s týmto majetkom zabránila, čím vedome napomohla tomu, aby bola T. I. svojho majetku pozbavená. Z uvedeného je zrejmé, že v čase rozhodnutia súdu o ustanovení N. I. za opatrovníka T. I. sú dané dôvodné pochybnosti o tom, že sú u N. I. dané zákonné podmienky, aby sa stala opatrovníkom, nakoľko už počas výkonu faktickej starostlivosti o T. I. konala v rozpore s jej záujmami, alebo o nakladaní s majetkom vedela (resp. musela vedieť vzhľadom na jej faktický výkon starostlivosti o opatrovanca) a neurobila nič na ochranu práv opatrovanca, čo opätovne poukazuje na to, že nie sú u N. I. dané morálne predpoklady na výkon funkcie opatrovníka, ako ani záruka, že bude konať v najlepšom záujme opatrovanca a neuprednostní svoje vlastné záujmy pred záujmami opatrovanca. Navrhovateľ poukazuje len na dispozície s majetkom za posledné roky a to -predaj ornej pôdy na LV č. XXXX v kat. úz. T., za ktorú mala T. I. obdržať kúpnu cenu v sume 2.200 Eur na bankový účet v roku 2016 (v čase vedenia súdneho konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony), - nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX v kat. úz. T., za ktoré mala T. I. obdržať kúpnu cenu v sume 17.000 Eur na bankový účet v roku 2016 (v čase vedenia súdneho konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony), - predaj bytu v roku 2014 na pani H. O., ktorá ho nadobudla od N. I., pôvodne C. pod V 1258/14-Z 973/14 (súd tento návrh na dôkaz nevykonával), pričom N. I. nadobudla byt od T. I. v roku 2006 pod V 741/06-4376/06, teda v čase výkonu osobnej starostlivosti o T. I.. Z výpisu z účtu, ktorý súd zabezpečil pre potreby súdneho konania vedený v Poštovej banke, a.s. vyplýva, že na bankovom účte sa už nenachádzali žiadne peňažné prostriedky a nie je zrejmé, ako s nimi bolo naložené. Rovnako je nesporné, že bolo disponované s majetkom T. I. už v čase

vedenia konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony zo strany N. I. a H. P., hoci obidve vedeli o tom, že sa konanie vedie, nezabránilo im to v disponovaní s majetkom v rozpore so záujmami T. I.. Z výpovede N. I. na pojednávaní dňa 13.02.2019 vyplynulo, že o majetku svojej matky vedela, vedela aj o nakladaní s majetkom, avšak neurobila nič, aby majetok svojej matky ochránila, resp. nevykonala úkony v záujme opatrovanca v zabránení v nakladaní s týmto majetkom. Dokonca uviedla, že kúpnu cenu z predaja domu v T., ktorú mala obdržať T. I., si rozdelila spolu s H. P., pričom tak urobila počas konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony T. I.. Je zrejmé, že súd pochybil, ak ustanovil za opatrovníka T. I. N. I., ktorá nemá morálne predpoklady na výkon funkcie opatrovníka, už v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie bolo preukázané, že konala v rozpore so záujmami opatrovanca, uprednostnila vlastné záujmy pred záujmami opatrovanca a uloženie povinnosti spravovať majetok T. I. (ktorý už nevlastní, nakoľko bola svojho majetku pozbavená práve N. I. alebo za jej súčinnosti) je v rozpore so zákonom, nakoľko ani nevykoná právne úkony na to, aby jej bol tento majetok navrátený, čím vzniká už samotným ustanovením N. I. za opatrovníka konflikt záujmov medzi opatrovníkom a opatrovancom. Uvedené konanie N. I. nie je možné charakterizovať ako konanie s odbornou starostlivosťou, resp. ako konanie, ktoré by malo mať za následok zhodnocovanie a ochranu majetku osoby, ktorá trpí duševnou poruchou, pričom táto predmetná diagnóza bola N. I. ako dcére T. I. dobre známa, aj napriek tomu nepodalala návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony skôr, využila závislosť svojej matky na jej osobe a pozbavila ju majetku. Navrhovateľ je názoru, že návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony voči T. I. nebol zo strany jej dcéry podaný preto, aby mohla na úkon svojej matky nadobudnúť majetok, resp. aby mohla disponovať s majetkom svojej matky a na jej úkor sa obohatiť, pričom v prípade, ak by súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony T. I. skôr, znamenalo by to znemožnenie postupovať v predaji majetku T. I., nakoľko by sa majetok dostal pod dohľad súdu. Predmetný postup a situácia uvedená vyššie bola v konaní jednoznačne preukázaná, pričom k predaju majetku sa priznala aj samotná N. I.. Vo svojom výsluchu tiež uviedla, že o predaji majetku vedela a na ochranu svojej matky nevykonala nič, hoci jej bol jej zdravotný stav známy, nakoľko bola v jej opatere. S poukazom na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 350/08 z 30.09.2010 poukázal na neodôvodnenie nevykonania dôkazov súdom prvej inštancie v rozsudku, ktoré boli súdu zaslané prípisom dňa 16.04.2018. V odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie súd vôbec nespomína dôvod odmietnutia navrhovaných dôkazov, pričom navrhovateľ aj na pojednávaní trval na vykonaní predmetných dôkazov a súd svoje konanie vôbec neodôvodnil, ani len z časti.

3. Procesný opatrovník T. I. (Mesto Nitra) v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že nemá námietky voči rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 11Ps/23/2014-302 zo dňa 13.02.2019.

4. Okresný prokurátor v Nitre v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil. Uviedol, že súd v rozsahu obmedzenia ustanovil menovanej za opatrovníka dcéru N. I., ktorá je pre ňu (ako vyplynulo z dokazovania) osobou, ktorá sa o ňu stará, žije s ňou v spoločnej domácnosti, pozná jej zdravotný stav a potreby. T. I. je citovo závislá od svojej dcéry, ktorej dôveruje. Je pravdou, že znalkyňa v konaní uviedla, že sa vyznačuje dôverčivosťou vo vzťahu k blízkym osobám, ktoré jej poskytnú pomoc a je pre ňu typické, že týmto osobám sa dokáže pasívne podriaďovať. S poukazom na charakter konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony považuje dokazovanie v časti týkajúcej sa ustanovenia opatrovníka (vzhľadom na okolnosti prípadu) za dostatočné. N. I. je jedinou osobou z rodinného prostredia T. I., ktorá by mohla funkciu opatrovníka vykonávať. Inou vhodnou osobou, ktorá prichádzala v úvahu a bola by osobou mimo okruhu blízkych osôb, by mohlo byť Mesto Nitra (avšak aj ono samotné vo svojom vyjadrení uviedlo, že súhlasí s ustanovením N. I. za jej opatrovníka). Súd N. I. vypočul, oboznámil sa s listinnými dôkazmi, pričom v čase rozhodovania mal za preukázané, že táto spĺňa podmienky na vykonávanie funkcie opatrovníka. Vykonanie dokazovania v tom rozsahu ako v odvolaní uvádza navrhovateľ (so zameraním na to, že menovaná mala účelovo participovať na prevodoch majetku svojej matky a spôsobiť tak úbytok jej majetku a tým konať v rozpore s jej záujmami), považuje za dokazovanie vykonávané nad rámec nesporného konania. Uvedené (skúmanie platnosti právnych úkonov realizovaných v minulosti) je možné riešiť v sporových konaniach, prípadne pred orgánmi činnými v trestnom konaní, nakoľko ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, jedná sa o dlhodobé vzájomné rodinné rozpory medzi menovanými. V prípade, ak navrhovateľ má podozrenie z protiprávnej činnosti ustanovenej opatrovníčky vo vzťahu k opatrovancom, nielen opatrovníčka, ale aj on sám môže podať trestné oznámenie, resp. žalobu (poukazuje na argumentáciu, že N. I. ako ustanovená opatrovníčka nikdy nepodá podanie, ktoré by smerovalo de facto voči nej). Ustanovený opatrovník zodpovedá súdu za výkon jeho funkcie, do ktorej bol súdom ustanovený. Súd pravidelne hodnotí výkon tejto funkcie a to aj z pohľadu, či výkon tejto funkcie vykonáva v najlepšom záujme opatrovanca. V danom prípade sa jedná svojím spôsobom o „patovú

situáciu“, kde ani samotný navrhovateľ nenavrhol osobu, ktorú by mal súd ustanoviť za opatrovníka T. I., nakoľko okrem dcéry menovanej nikoho táto neakceptuje, čo jasne v konaní prezentovala (a tiež je osobou, ktorá je v súdnom spore s menovanými). V prípade, ak sa v iných konaniach preukáže, že opatrovníčka konala v rozpore so záujmami menovanej, môže byť zo strany súdu odvolaná. Samotný súd ako spôsob dohľadu určil podávanie priebežných správ (najmenej dvakrát ročne) o nakladaní s majetkom opatrovanca. Uvedené považuje za dostatočnú záruku toho, že konanie opatrovníčky bude pod drobnohľadom súdu, ktorý v prípade akýchkoľvek pochybností zväží potrebné kroky. Bol názoru, že súd v uvedenej veci s poukazom na charakter konania vykonal dostatočné dokazovanie, aj čo do osoby ustanovenej za opatrovníka.

5. T. I. v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods.1 CSP. Mala za to, že súd prvej inštancie sa veľmi dôkladne a podrobne zaoberal celou vecou a tiež určením osoby opatrovníka. Aj z jej výpovede a tiež svedkov rozhodol súd prvej inštancie tak, že jej ustanovil za opatrovníka dcéru N. I., ktorá sa o ňu dlhodobo riadne stará, zabezpečuje jej všetko potrebné, stravu, oblečenie, hygienu, zdravotnú starostlivosť, nákup potravín, liekov, návštevu lekárov a najlepšie pozná jej potreby a jej zdravotný stav. Súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie vo všetkých smeroch, nad rámec požadovaný ustanoveniami CMP a CSP potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre ustanovenie opatrovníčky. Správne zhodnotil výsledky vykonaného dokazovania, dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe vyvodil právny záver, keď ustanovil jej dcéru N. I. za jej opatrovníčku. S odvolaním navrhovateľa nesúhlasí, jedná sa o účelové odvolanie. Skutočnosti uvádzané v odvolaní sú zavádzajúce, nepravdivé. Celý život sa o ňu, o svoju matku navrhovateľ, jej syn, nestaral, nezaujímal. V rodinnom dome v kat. úz. v T., ktorý mu prenajala so sestrou H. P. od júla 2011 do 30. júna 2014 neplatil nielenže bežné nájomné, ale ani platby za dodávky energií- elektrickej energie, plynu, vody. Jednalo sa o nehnuteľnosti vedené v tom čase na LV č. XXXX pre kat. úz. T. ako rodinný dom so súp. č. XXXX na parc. č. XXXX/XXX s prísl. pozemkami. Najskôr platil navrhovateľ nájomné 80 Eur mesačne jej sestre a súčasne mal platiť za dodávky spotrebovaných energií v rodinnom dome. Po pár mesiacoch prestal platiť nájomné, aj dodávky energií. Chodili jej i sestre upomienky a exekučné výzvy. Navrhovateľ s rodinou bol vypnutý z elektrickej energie, plynu a vody. Dodávateľia energií si vymáhali dlhy prostredníctvom súdnych exekútorov. Ona so sestrou H. P. museli dlhy exekútorom za jej syna- J. V. zaplatiť aj s prísl. Navrhovateľ sa v súdnom konaní obhajoval tým, že s manželkou nemali prácu. Z toho dôvodu neseriózneho prístupu navrhovateľa k plneniu si svojich povinností ako nájomcu rodinného domu s prísl. pristúpili k ukončeniu nájomného vzťahu. Keďže navrhovateľ s rodinou sa dobrovoľne z ich rodinného domu odmietal vysťahovať, museli iniciovať súdne konanie vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 9C/189/2014 o vypratanie nehnuteľnosti. Dňa 03.03.2015 súd prvej inštancie vydal rozsudok č. k. 9C/189/2014-61, ktorým navrhovateľa zaviazal s manželkou O. predmetné nehnuteľnosti vypratať do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V čase prebiehajúceho súdneho konania na Krajskom súde Nitra pod sp. zn. 25Co/1011/2015 došlo k dobrovoľnému uvoľneniu a vyprataniu nehnuteľností navrhovateľom s rodinou a preto žalobný návrh zobrať späť a konanie bolo zastavené. Navrhovateľ, jej syn mal záujem o nadobudnutie týchto nehnuteľností do svojho vlastníctva a keďže ona so sestrou sa dohodli a predali ich obchodnej spoločnosti, bol s jej rozhodnutím nespokojný a zrejme aj tieto dôvody ho iniciovali podať návrh na obmedzenie jej spôsobilosti na právne úkony. Navrhovateľ nemá oprávnenie riešiť jej majetkové dispozície s jej majetkom, a pokiaľ žije, si rozhoduje o nakladaní so svojím majetkom a nie je v kompetencii súdu, riešiť prevody jej nehnuteľností v minulosti. Je staršia osoba, má 70 rokov a zdravotné ťažkosti. Pri jej dcére je o ňu riadne postarané, dobre spolu vychádzajú a nesúhlasila by so žiadnym iným opatrovníkom, ktorého by jej súd ustanovil.

6. T. I. v písomnom vyjadrení k vyjadreniu Mesta Nitra a k vyjadreniu Okresného prokurátora v Nitre uviedla, že v celom rozsahu trvá na svojom predchádzajúcom vyjadrení zo dňa 20.06.2019 k odvolaniu navrhovateľa. Súhlasí so stanoviskom Mesta Nitra, ako ustanoveneho procesného opatrovníka, ktorý nemá námietky voči napadnutému rozsudku súdu prvej inštancie. Obdobne i Okresná prokuratúra Nitra navrhla vo svojom vyjadrení rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdiť, poukázala tiež na skutočnosť, že skúmanie platnosti právnych úkonov realizovaných v minulosti, je možné riešiť v iných samostatných konaniach, či už v sporových civilných konaniach alebo v trestnom konaní.

7. Podľa § 395 ods.1 CMP ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

8. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku, ďalej len CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodne podané a rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti je potrebné podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Podľa § 10 ods.2 Občianskeho zákonníka ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

12. Podľa § 26 Občianskeho zákonníka pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za nich ich zákonní zástupcovia.

13. Podľa § 27 ods.2 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

14. Podľa § 27 ods.3 Občianskeho zákonníka ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadnej jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom (§ 18 ods. 1).

15. Ak bola fyzická osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, jej zákonným zástupcom je súdom ustanovený opatrovník (§ 27 ods. 2 OZ).

16. Opatrovníkom fyzickej osoby, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, má byť predovšetkým príbuzný alebo iná vhodná osoba. V prípade, keď sa súdu napriek úsiliu nepodarí nájsť z okruhu príbuzných či iných vhodných subjektov osobu opatrovníka a ťaživú situáciu postihnutých osôb nemožno či už pre nedostatok miesta, alebo z iných vážnych dôvodov riešiť umiestnením v niektorom zariadení, súd ustanoví za opatrovníka miestny orgán štátnej správy, prípadne jeho zariadenie, pokiaľ je oprávnené vystupovať vo svojom mene (§ 27 ods. 3).

17. Podľa § 239 CMP ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

18. Podľa § 248 ods.1 CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

19. Podľa § 248 ods.2 CMP ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

20. Konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je obligatórne spojené s konaním o ustanovenie opatrovníka. V rozsudku, ktorým súd vysloví rozsah obmedzenia, bude ďalší tzv. závislý výrok, o ustanovení opatrovníka. Opatrovník ustanovený osobe vo výroku rozsudku o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je hmotnoprávnym zástupcom fyzickej osoby v rozsahu, v akej jej bola spôsobilosť obmedzená. Výkon funkcie opatrovníka podlieha dohľadu súdu. Vo výroku rozsudku o obmedzení spôsobilosti na právne úkony súd vymedzí presný rozsah, v akom sa spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzuje. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony súd vymedzí pozitívne alebo negatívne.

Ide tu o ustanovenie opatrovníka podľa hmotného práva, ktorý je zároveň zákonným zástupcom osoby, o spôsobilosti ktorej sa rozhodovalo. Súdom ustanovený opatrovník je povinný vykonávať svoje práva a povinnosti riadne a dbať na pokyny súdu. Rozhodnutím súdu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony sa mení právne postavenie osoby v tom smere, že nie je spôsobilá nadobúdať svojimi právnymi úkonmi práva a povinnosti v rozsahu, aký je uvedený vo výroku rozsudku. Rozsudok, ktorým sa rozhodlo o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, treba považovať za rozsudok o osobnom stave, ktorý nemá spätnú účinnosť.

21. Podľa § 272 CMP súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

22. Hmotnoprávny opatrovník plní právno-ochrannú funkciu a predpoklady, ako aj dôvody pre jeho ustanovenie vyplývajú z hmotného práva.

23. Podľa § 275 CMP súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

24. Predpokladom naplnenia účelu inštitútu opatrovníctva je riadny výkon práv a povinností vyplývajúcich z tejto funkcie. Požiadavky na riadny výkon oprávnení a povinností v plnej miere súvisia s garanciami kvalifikovanej ochrany práv a právom chránených záujmov opatrovanca. Subjekt opatrovanca spravidla vykazuje znaky „slabšieho subjektu právnych vzťahov“. Je vecou súdu, aby nielen počas konania sledoval záujmy týchto osôb so zvýšenou starostlivosťou s cieľom zabezpečenia účinného prístupu k spravodlivosti, ale výberom osoby opatrovníka a jeho ustanovením garantoval právnu istotu v právnych vzťahoch a z nich vyplývajúcich práv a povinností, na ktoré sa oprávnenie opatrovníka deleguje.

25. Podľa § 277 ods.1 CMP súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka.

26. Spôsob dohľadu zákon neurčuje. Je teda vecou súdu, akou formou a v akých časových horizontoch bude dohľad vykonávať (napr. uložením povinnosti podať priebežné správy napr. o zdravotnom stave, resp. podať vyúčtovanie o hospodárení a pod.) Súd odvolá osobu z funkcie opatrovníka aj bez návrhu, ak je to potrebné na ochranu záujmov opatrovanca. Ide najmä o prípady, keď opatrovník stratí spôsobilosť na vykonávanie funkcie, porušuje svoje povinnosti, zneužíva svoje práva (napr. na získanie osobného prospechu a iných výhod) alebo to môže byť aj z iných vážnych dôvodov (napr. vznik kolízie záujmov opatrovníka a opatrovanca).

27. Odvolací súd po prejednaní danej právnej odvolacej veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa ustanovenia hmotnoprávneho opatrovníka T. I. v osobe N. I. je vecne správne, keď súd prvej inštancie správne a dostatočným spôsobom zistil skutočný stav veci a posúdil ho v súlade s ustanoveniami § 27 ods.2, 3 Občianskeho zákonníka, § 239, § 248 ods.1, 2 CMP. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a keďže sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP odkazuje. Súd prvej inštancie sa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia vysporiadal so všetkými právne relevantnými skutočnosťami majúcimi vplyv na posúdenie ustanovenia opatrovníka T. I. v osobe N. I..

28. Z obsahu spisu v danej právnej veci vyplýva, že navrhovateľ sa návrhom zo dňa 17.09.2014 domáhal, aby súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony T. I. (matky navrhovateľa) a ustanovil jej za hmotnoprávneho opatrovníka navrhovateľa. Návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 11Nc/803/73-8 zo dňa 22. októbra 1973 bol zverený do osobnej náhradnej starostlivosti starej matke (matke T. I.) z dôvodu duševnej zaostalosti svojej matky. Po smrti starej matky žil v spoločnej domácnosti s bratom matky P. V. (zomr. 30.06.2006), ktorý navrhovateľa vychovával. Navrhovateľ bol po celý život izolovaný od svojej matky. Jeho matka mala z iného vzťahu dcéru N. I., ktorá vykonáva starostlivosť o ich matku, avšak túto starostlivosť využíva na to, aby mohla disponovať s majetkom matky, keď predala byt pôvodne patriaci matke a peniaze za predaj bytu neboli použité v prospech matky. Zistil, že je disponované opätovne s majetkom matky a to s rodinným domom, ktorý matka zdedila po P. V.. Tiež zistil, že matku vždy pod nátlakom prinútili k predaju majetku a k izolácii od navrhovateľa, pričom jeho matka sa k nemu správa až agresívne. Aj s poukazom na súdom konštatovanú duševnú zaostalosť matky, pre ktorú bol navrhovateľ matke odňatý, je potrebné zistiť duševný stav

jeho matky a zistiť, či je spôsobilá na právne úkony. Navrhol v konaní ustanoviť znalca na posúdenie duševného zdravia matky. Navrhovateľ k návrhu pripojil rodný list navrhovateľa, rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 11Nc/803/73-8 zo dňa 22. októbra 1973, LV č. XXXX kat. úz. Nitra vyhotovený dňa 30.09.2011 a dňa 27.05.2014, Osvedčenie o dedičstve JUDr. Jany Jánoškovej, notára, sp. zn. 28D/417/2006-49 zo dňa 29.11.2006 (po poručiteľovi P. V. zomr. 30.06.2006), LV č. XXXX kat. úz. T. I. v písomnom podaní zo dňa 12.10.2015 navrhla návrh navrhovateľa zamietnuť ako nedôvodný dôvodiac tým, že navrhovateľ podal predmetný návrh účelovo z dôvodu, aby mohol nadobudnúť rodinný dom v Mojmírovciach do svojho vlastníctva. Poukázala na konanie vedené na Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 9C/189/2014, v ktorom konaní vystupuje T. I. na strane žalobcu spoločne so sestrou H. P. proti navrhovateľovi ako žalovanému, o vypratanie nehnuteľností, zapísaných na LV č. XXXX kt. úz. T., ktoré nehnuteľností spoločne so sestrou nadobudli titulom Osvedčenia o dedičstve sp. zn. 28D/417/2006-49 zo dňa 29.11.2006 každá v 1-ici, ktoré nehnuteľnosti odmieta navrhovateľ spolu so svojou rodinou dobrovoľne vypratať s tým, že z dôvodu užívania predmetných nehnuteľností navrhovateľom vznikol nedoplatok na úhradách za energie, za ktorý nedoplatok sa proti nim ako spoluvlastníckam predmetných nehnuteľností viedli exekúcie. Uviedla, že ona sa vie o seba postarať, má zdravotné problémy ako starší človek, býva s dcérou N. I., dcéra s ňou chodí na lekárske vyšetrenia. K vyjadreniu predložila rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 9C/189/2014-61 zo dňa 03. marca 2014, výzvu mediátora zo dňa 04.06.2014, upovedomenie súdnej exekútorky JUDr. Sone Stodolovej o začatí exekúcie sp. zn. Ex 396/2014, výzvy Mgr. Aleny Drenkovej, advokátky zo dňa 09.09.2013, 05.03.2014, návrh H. P. a T. I. ako navrhovateľiek v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra sp. zn. 9C/189/2014, pokus o zmier zo dňa 08.09.2014 JUDr. Márie Jakubíkovej ako právnej zástupkyne Márie I. a H. P. adresovaný navrhovateľovi. Navrhovateľ na pojednávaní dňa 09.12.2015 trval na podanom návrhu, s poukazom na zdravotný stav matky (duševný) tiež uviedol, že právne úkony jeho matky pred štátnymi orgánmi, pri ktorých matku zastupuje na základe splnomocnenia jej dcéra N. I., nie sú v prospech jeho matky. T. I. na pojednávaní dňa 09.12.2015 uviedla, že sama chodí, sprchuje sa, predtým to bolo inak, nechodila pre zdravotné problémy, chodí po lekároch s dcérou N. I., lebo nevládze, s dcérou chodia autom na poštu, nechodí sama na úrady, ani do obchodu, kupuje jej dcéra, dôchodok jej vybavovala dcéra, dala si urobiť účet v banke, kartičku k účtu jej dala spraviť dcéra, navrhovateľ už nie je jej syn, nechce ho ani vidieť, navrhovateľ mal deväť mesiacov, keď ho dala svojej matke, odvtedy s ním v pravidelnom kontakte nebola, navrhovateľa vychovávali jej bratia až do osemnástich rokov, s jej dôchodkom hospodári dcéra. Navrhovateľ v písomnom podaní zo dňa 06.04.2016 (č.l. 101, 102 spisu) navrhol, aby súd v súvislosti s scudzovaním majetku T. I. vykonal dokazovanie oboznámením sa spisom Okresného úradu, Katastrálny odbor pod sp. zn. V 1253/16-132/16 a pripojil LV č. XXXX kat. úz. T. vyhotovený dňa 31.03.2016. Zo správy Mesta Nitra zo dňa 11.11.2016 o šetrení pomerov v rodine T. I. (osobný kontakt s T. I. a N. I. dňa 11.11.2016) vyplýva, že T. I. žije v spoločnej domácnosti s N. I. a s priateľom N. I. v podnájme, N. I. pracuje ako pizzérka v GRILL POINT v Nitre, dosahuje PMZ 450 až 500 Eur, je rozvedená, bezdetná. T. I. má v byte samostatnú izbu, je sledovaná v onkologickej ambulancii, pravidelne navštevuje gynekologickú a internú ambulanciu, dokáže sama vykonávať základné samoobslužné činnosti, má problémy s chôdzou, pri ktorej používa palicu, sama chodieva na krátke prechádzku okolo bytového domu, väčšinou v prítomnosti susedy alebo sestry. Je odkázaná na pomoc pri upratovaní, nakupovaní, návštevy lekára, pri vybavovaní úradných záležitostí, pri ktorých jej pomáha dcéra, príp. ich úplne zabezpečuje. Obsahom spisu je spis Okresného úradu, Katastrálny odbor sp. zn. V 1253/16 (č. l. 120 až 132 spisu). Z vyjadrenia MUDr. Marianny Štítovej zo dňa 05.12.2016 vyplýva, že T. I. je pacientkou na internej ambulancii od roku 2007, ambulanciu navštevuje pravidelne, na interné kontroly ju sprevádza dcéra, zvláda štandardnú komunikáciu na úrovni lekár pacient, spolupracuje pri vyšetrení, referenciu o prípadnej novej zmene v klinickom stave T. I. poskytuje lekárovi jej dcéra. Zo záverov znaleckého posudku č. 4/2017 zo dňa 01.08.2017 znalkyne MUDr. Hany Nemčekovej (ustanovenej súdom za znalca v konaní) vyplýva, že u T. I. ide o duševnú poruchu- duševnú zaostalosť ľahkého stupňa, F 70.0 (psychodiagnostickým vyšetrením IQ 57 - stredná forma ľahkej duševnej zaostalosti), ide o trvalý stav, nie je vhodná liečba, ktorá by daný stav zmiernila, ani zabránila prejavom duševnej poruchy navonok. Jedná sa o celkové mentálne postihnutie, jej schopnosť samostatného fungovania je limitovaná nízkym intelektom. Globálne sú postihnuté verbálne i performačné (neverbálne- schopnosť niečo kresliť, rozlíšiť, vybrať) schopnosti, sociálna inteligencia je nízka (schopnosť porozumieť citeniu, mysleniu a správaniu iných ľudí k sebe samému a na základe toho porozumenia sa primerane správať). Nízka úroveň týchto schopností môže spôsobovať problémy v sociálnych vzťahoch. Nie je schopná dlhodobej samostatnej adaptácie, je potrebný dohľad nad jej konaním. U menovanej sa jedná o miernu duševnú zaostalosť (mentálna retardácia) bez poruchy správania alebo s minimálnou poruchou správania. Nakoľko z dostupnej zdravotnej dokumentácie posudzovanej nie sú známe žiadne exogénne faktory

(prenatálne infekčné choroby, vplyv lieku alebo chemickej látky, hormonálne produkty, nedostatočná výživa matky, neskorá gestóza s nedostatkom okysličenia plodu), z etiologického hľadiska môžeme len predpokladať uplatnenie endogénnych faktorov - genetické, anatomické poškodenie, teda mentálne postihnutie je manifestné od narodenia menovanej. Vplyv na kvalitu života posudzovanej je totožné s odpoveďou k prvej otázke. Posudzovaná T. I. nie je schopná samostatne rozhodovať a plánovať, ako i riadiť domácnosť a starostlivosť o svoju osobu. Jej doterajšie adaptácie (výchova detí i pracovné zaradenie) boli pod dohľadom inej dospelšej osoby s lepším úsudkom, matka, svokra, švagriná a napokon dcéra. V novom sociálnom prostredí sa nevie sama adaptovať, nedokáže sa samostatne starať o svoje peniaze, nie je schopná samostatne usudzovať a rozhodovať sa a nerozumie následkom úradných záležitostí na jej život. Pri riešení bežných situácií úradných, sociálnych, či pracovných, potrebuje dohľad a rozhodnutie iných osôb. Samostatne si nedokáže vybaviť záležitosti ohľadom svojej osoby. Menovaná nie je plne schopná starať sa o seba sama, nie je schopná riadiť domácnosť, nedokáže sama rozhodovať, plánovať, nedokáže sa sama starať o svoje peniaze - skontrolovať účty, plánovať spotrebu financií napriek tomu, že je schopná realizovať drobný nákup. V domácnosti zvláda len drobné aktivity, zväčša však len pod dohľadom dcéry - pomoc pri varení a uprataní, zvláda ohriatie jedla v mikrovlnnej trúbe, prípravu horúceho nápoja z rýchlovarnej elektrickej kanvice, obliekanie, základnú hygienu, ktorej dôslednejšie dodržiavanie už je realizované za pomoci dcéry. Samostatne si nedokáže vybaviť záležitosti ohľadom svojej osoby. Menovaná nedokáže plánovať a anticipovať dôsledky svojho konania, ani nerozumie prípadným dôsledkom pre jej osobu, je výrazne závislá na názoroch a postojoch blízkych osôb, ktoré preberá mechanicky, nekriticky prijíma inštrukcie z okolia, spolieha na informácie od blízkych osôb. Probandka je časovo orientovaná nepresne, priestorovo sa dokáže pohybovať len v jej dobre známom prostredí. Dokáže síce realizovať drobné nákupy, avšak nie je schopná s peniazmi hospodáriť, plánovať spotrebu financií, kontrolovať účty, ako i samostatne sa starať o svoje peniaze. Vyšetrovaná vzhľadom k celkovému mentálnemu postihnutiu s globálnym postihnutím verbálnych, performačných schopností, ako i nízkej sociálnej inteligencii, nie je schopná samostatne chápať obsah a význam právnych úkonov, potrebuje dohľad a rozhodnutie iných osôb, spolieha sa na informácie od blízkych osôb. Menovaná nedokáže pochopiť dôsledky úradných záležitostí, v prípade kúpnej zmluvy spolieha sa na svojich blízkych, ktorým dôveruje, ona sama koná mechanicky, šablónovito, nemá prehľad o aktuálnych udalostiach, nerozumie následkom úradných záležitostí na jej život. Menovaná chápe základný rozdiel medzi darovaním a predajom, avšak nie v kontexte prípadných dôsledkov danej úradnej záležitosti, nie je schopná plne pochopiť následky kúpnopredajnej, či darovacej zmluvy. Probandka dôveruje blízkym ľuďom vo svojom okolí, od ktorých dostáva pomoc, najmä od svojej rodiny. Inštrukcie z okolia však prijíma nekriticky, koná stereotypne a šablónovito, je podrobná voči intelektovo zdatnejším osobám, ktorým sa pasívne podriaduje. Prijíma autoritu iných, ako aj ich rozhodovanie, popiera však nátlak zo strany blízkych osôb, nemá naučené odpovede vo vzťahu k znalcovi. Menovaná je výrazne závislá na svojich blízkych, v prípade kúpnej zmluvy ohľadom nehnuteľnosti po rodičoch spoliehala, bez nátlaku, na svoju sestru a dcéru, citovo a kognitívne (schopnosť poznávať, vnímať okolitý svet i seba samého) je závislá od osoby svojej dcéry. Nemá žiadne konfabulatórne (medzery v pamäťovom vybavovaní sú vyplňané vymyslenými udalosťami), či fabulatórne sklony (prúd myšlienok vo forme rozprávania výmyslov a poloprávd ako následok oslabenia pamäti a orientácie), ani patologickú fantáziu k skresľovaniu informácií, taktiež nemá naučené žiadne odpovede, či výpovede. Menovaná je submisívna a prijíma autoritu iných osôb a ich rozhodovanie. Inštrukcie z okolia prijíma nekriticky, mechanicky. Menovaná nedokáže riadne čítať, ani nie je schopná zväžiť prípadné následky úradných okolností, v ktorých sa nachádza. Samostatne nedokáže usudzovať a rozhodovať sa, samostatne si nedokáže vybaviť záležitosti ohľadom svojej osoby. U vyšetrovanej sa jedná o celkové mentálne postihnutie - mentálnu retardáciu v pásme ľahkej duševnej zaostalosti. Jej celkový prejav je simplexný, chýbajú jej úsudkové schopnosti i schopnosť abstrakcie v myslení, nie je schopná chápať kontext nových sociálnych situácií, nie je schopná sa adaptovať v novom sociálnom prostredí, funguje šablónovito v zabehnutých stereotypoch, nie je schopná samostatne plánovať, rozhodovať, ani predpokladať dôsledky svojho konania, ani nechápe prípadné dôsledky pre jej osobu. Adaptuje sa podľa vzoru ostatných, je výrazne závislá na blízkych osobách, ktorým dôveruje, preberá ich názory a postoje mechanicky. Nedokáže riadne čítať, ani písať, nie je schopná sama usudzovať, rozhodovať sa, nerozumie následkom úradných záležitostí, nie je schopná samostatne vybavovať veci ohľadom svojej osoby. Taktiež nie je schopná kontrolovať účty, plánovať spotrebu financií i keď je schopná realizovať drobný nákup. Prijíma autoritu a rozhodovanie iných osôb, citovo a kognitívne je závislá od svojej dcéry. Vyžaduje dohľad nad svojím konaním. V kontexte vyššie uvedeného má znalkyňa za to, že vyšetrovaná vzhľadom k svojmu duševnému stavu - globálnemu postihnutiu verbálnych i performačných schopností, ako i nízkej sociálnej inteligencii nie je schopná samostatne konať a vystupovať pred úradmi a inštitúciami,

poisťovňami, nie je schopná právnych úkonov, ako je uzatváranie zmlúv, ktoré by ju zaväzovali k plneniu materiálnych alebo finančných povinností, právnych úkonov týkajúcich sa akéhokoľvek nakladania s hnutelným a nehnuteľným majetkom, nakladanie s finančnými prostriedkami presahujúcimi sumu 50 eur mesačne, preberaní doporučených úradných listových zásielok a reagovaní na tieto zásielky. Výsluch menovanej je možný, nebude na ujmu jej zdravotného stavu. Menovaná nie je schopná samostatne si vybavovať svoje osobné a úradné záležitosti. Probandka v kontexte vyššie uvedených skutočností nie je schopná správne vnímať význam súdneho konania a rozhodnutia. Menovaná nie je plne schopná postarať sa o seba sama, v domácnosti zvláda len drobné aktivity, zväčša však len pod dohľadom dcéry- pomoc pri varení a upratovaní, zvláda ohrievanie jedla v mikrovlnnej rúre, obliekanie, základnú hygienu, ktorej dôslednejšie dodržiavanie už realizované za pomoci dcéry. Samostatne si nedokáže vybaviť záležitosti ohľadne svojej osoby. Z výsluchu znalkyne na pojednávaní dňa 11.04.2018 vyplýva, že znalkyňa potvrdila závery svojho znaleckého posudku a ďalej uviedla, že u T. I. pri jej vyšetrení neboli zistené uvažované organické zmeny, nebola zistená žiadna demencia, uviedla, že ak nebola zistená organicita, že neexistuje demencia. Zo správy Mesta Nitra zo dňa 18.01.2018 o šetrení v domácnosti T. I. dňa 18.01.2018 vyplýva, že T. I. dlhodobo žije spolu s dcérou N. I. a jej priateľom v podnájme, má samostatnú izbu s príslušenstvom, poberá starobný a vdovský dôchodok spolu vo výške 444,40 Eur mesačne, z uvedenej sumy je realizovaná exekučná zrážka na úhradu vymáhanej pohľadávky vo výške 81,64 Eur, je sledovaná v onkologickej ambulancii, pravidelne navštevuje gynekologickú, internú, nefrologickú ambulanciu, dokáže základné samoobslužné úkony vykonávať sama (hygiena, obliekanie, stravovanie), má problémy s chôdzou, pri chôdzi používa palicu, chodí iba na krátku prechádzku okolo bytového domu väčšinou v sprievode susedy alebo sestry, ktorá ju navštevuje, je odkázaná na pomoc pri upratovaní, nákupoch, sprievode k lekárovi a vybavovaní úradných záležitostí, pri uvedených činnostiach jej pomáha dcéra, príp. ich plne zabezpečuje. N. I. je rozvedená, bezdetná, pracuje ako šoférka -rozvoz pizze v Pizze Nitra. Jej PMZ je okolo 500 Eur. Obsahom spisu sú ďalej listinné dôkazy a to výpis z osobného účtu T. I. v Poštovej banke, a.s.(č.l. 226 spisu), Rozhodnutie Sociálnej poisťovne ústredie o výške starobného a vdovského dôchodku T. I. od 01.01.2018 (č.l. 227 spisu), sumárny prehľad osobného účtu T. I. v Poštovej banke, a.s. (č.l. 228, 229, 230 spisu). Právny zástupca navrhovateľa na pojednávaní dňa 11.04.2018 uviedol, že T. I. bola osobami, ktoré nad ňou vykonávali dohľad počas svojho života zbavená svojho majetku a to bytu a majetku, ktorý zdedila podľa osvedčenia sp. zn. 28D/417/2006-49, aktuálne nemá žiadny majetok. V prípade spornosti v osobe opatrovníka navrhol vykonať dokazovanie ohľadne prevodu tohto majetku katastrálnymi spismi, aby bolo zrejmé, komu, za akú cenu bol tento majetok prevedený, kde sa nachádzajú finančné prostriedky získané za prevod tohto majetku. Uviedol, že tieto prevody realizovala N. I. a v konaní musí byť navrhnutými dôkazmi preukázaný alebo vyvrátený konflikt záujmov medzi konaním dcéry T. I. a záujmami T. I.. T. I. na pojednávaní dňa 11.04.2018 uviedla, že je zvyknutá na dcéru, k nikomu inému nejde, nevie si predstaviť, že by mala byť u navrhovateľa, dôchodok si preberá osobne, jeho prevzatie podpisuje, dáva ho dcére, lebo dcéra potom ide na nákup a kúpi jej čo chce, kúpila jej aj oblečenie, dcéra jej kupuje stravu, aj jej varí, kúpi jej, čo potrebuje. Navrhovateľ v prílohe písomného podania zo dňa 16.04.2018 (doručeným súdu dňa 19.04.2018) (č.l. 238 až 240 spisu) v ktorom uviedol, že navrhuje vykonať dokazovanie spismi Okresného úradu v Nitre, katastrálny odbor, týkajúcimi sa vkladových konaní pod č. V 741/06- 4376/06, V 1258/14-973/14, ako aj povolenia vkladu vlastníckeho práva v prospech PD Mojmirovce ohľadne pozemkov registra „E“ parc. č. XXXX/XXX, parc. č. XXXX/X, pôvodne vedené na LV č. XXXX kat. úz. T., pripojením dedičského spisu sp. zn. 28D/417/2006, výpisom z účtu z Poštovej Banky, a.s. na meno T. I. za účelom zistenia naloženia s kúpnu cenou 17.000 Eur, správou KOOPERATIVY poisťovne, a.s. Vienna Insurance Group ohľadne zrušenia poistnej zmluvy a výplaty odkupnej hodnoty, ďalej listinnými dôkazmi preukazujúcimi ako bolo naložené s majetkom T. I., ktorý nadobudla v dedičskom konaní sp. zn. 28D/417/2006 a pripojil LV č. XXXX kat. úz. T., kúpnu zmluvu zo dňa 15.02.2016 (V 1253/16), LV č. XXXX kat. úz. T., LV č. XXXX kat. úz. B., Osvedčenie o dedičstve sp. zn. 28D/417/2006,poistnú zmluvu pre prípad pohrebu T. I. a informáciu o odkupnej hodnote a o poistnom plnení pri vzniku poistnej udalosti Poisťovňa Slovenskej sporiteľne, a.s. Vienna Insurance Group. Zo správy Sociálnej poisťovne ústredie zo dňa 30.04.2018 vyplýva výška starobného a vdovského dôchodku T. I. v rokoch 2014 až 2018 a tiež tá skutočnosť, že zo starobného a vdovského dôchodku T. I. boli vykonávané exekučné zrážky od júna 2015 do septembra 2015 vo výške 74,17 Eur, od augusta 2016 vo výške 75 Eur, od augusta 2017 vo výške 78,04 Eur, v roku 2018 vo výške 81,64 Eur. Z vyjadrení Mesta Nitra ako procesného opatrovníka zo dňa 03.05.2018, ako aj zo dňa 12.02.2019 vyplýva, že nemá námietky voči ustanoveniu N. I. za hmotnoprávneho opatrovníka T. I., keď T. I. dlhodobo býva spolu so svojou dcérou, ktorej plne dôveruje, je pre ňu najbližšou osobou, samotná T. I. sa opakovane vyjadrila, že s nikým iným bývať nechce, dôveruje iba dcére. N. I. je momentálne jedinou osobou, ktorej T. I. plne dôveruje a ktorá jej

zabezpečuje potrebnú starostlivosť. Obsahom spisu sú kúpne zmluvy V 1972/16-183/16 (č.l.276-278), V 1253/16-132/16 (č.l. 269 až 275). Na pojednávaní dňa 13.02.2019 navrhovateľ trval na podanom návrhu, navrhol vo veci doplniť dokazovanie výsluchom svedkyne H. P., sestry T. I. z dôvodu, že z výsluchu svedkyne N. I. vyplynulo, že s majetkom T. I. disponovala H. P. a vie objasniť všetky peňažné prostriedky, ich toky a kde sa nachádzajú. Svedkyňa N. I. na pojednávaní dňa 13. 02.2019 vo výpovedi uviedla, že súhlasí s tým, aby bola opatrovníčkou matky T. I. a chce sa o svoju matku starať. Ďalej uviedla, že matka so svojim majetkom disponovala sama, peniaze mali spoločné, keď matka niečomu nerozumela, prišla jej sestra. Pokiaľ sa jedná o peniaze z predaja majetku matky, museli z niečoho žiť, matka v roku 2014 ochorela, spoločne disponovali peniazmi, prevody svojich nehnuteľností matka odsúhlasila spolu so svojou sestrou H. P. a ona ako dcéra do toho nezasahovala. Matka so sestrou sa dohodli na predaji rodinného domu v Mojmirovciach, predaj riešila sestra matky spolu s jej matkou. Peniaze použili na kúpu jej auta, ktoré potrebovala a museli z niečoho žiť. Ona platila nájom a z ostatných peňazí doriešila to, čo navrhovateľ neplatil z domu. Peniaze z predaja domu boli vyplatené na účet, ktoré potom so sestrou matky vybrali a rozdelili. Pokiaľ ide o pozemky zapísané na LV č. XXXX kat. úz. T., tie predali matka so svojou sestrou, ona nevie, kde sú peniaze. Prevod bytu matky na svedkyňu a následne na tretiu osobu bol z dôvodu, že matka navrhovateľovi nechcela nič nechať. Poistná zmluva matky o pohrebnom existuje, o inej nemá vedomosť. Matka sama disponovala s peniazmi, chodila do obchodov, pokiaľ vládala. Nevie, ako bolo naložené s členským vkladom matky v PD Mojmirovce. Dlh navrhovateľa na dome matky v Mojmirovciach bol 2000 Eur. Platili dlh exekútorovi. Matka nič nevlastní. Ona sa stará o matku, bývajú spolu aj s jej priateľom v podnájme od roku 2015, priateľ platí celý podnájom. Momentálne je zdravotný stav matky dobrý, chodí spolu s matkou raz za pol roka na vyšetrenia. Matku navštevuje v domácnosti sestra H. P.. Musí matke pomáhať pri kúpaní, matka si vie zohriať obed, nedokáže si uvariť, ani sa vyzliecť. Úradné záležitosti vybavujú spoločne, matka sama nikde nechodí, chodí len s ňou. Matka jej z dôchodku dá mesačne sumu 250 alebo 260 Eur, na nákupy chodia spolu, nie vždy. Matka užíva lieky, ktoré jej ona nachystá na užitie. Matka vie, o čo sa jedná v tejto veci, bojí sa, že bude musieť od nej odísť, matka nechce ísť k navrhovateľovi. Blízkymi osobami matky sú ona, jej priateľ, sestra matky a suseda matky. Zdravotný stav matky sa zhoršil v súvislosti s týmito konaniami. Ona pozná vzťah matky k navrhovateľovi, ale nechce sa k nemu vyjadriť. Matku zaujímalo, kedy navrhovateľ s týmito prestane a matka sa vyjadrila, že celý život sa o ňu nezaujímal. Matka sa vyjadrila, že chce zostať s ňou, že nechce od nej odísť. Pokiaľ nebolo vedené konanie v danej veci, matka sa s navrhovateľom nestretla. Pokiaľ mala matka zdravotné ťažkosti, zostala s ňou doma. Právna zástupkyňa T. I. navrhla v zmysle záverov znaleckého posudku znalca obmedziť spôsobilosť na právne úkony T. I. a ustanoviť za hmotnoprávneho opatrovníka T. I. N. I.. Okresný prokurátor navrhol s poukazom na vykonané dokazovanie, najmä na závery znaleckého posudku obmedziť spôsobilosť na právne úkony T. I. a za hmotnoprávneho opatrovníka T. I. ustanoviť N. I.. Následne súd prvej inštancie potom, čo zamietol návrh navrhovateľa na doplnenie dokazovania prednesený na poslednom pojednávaní, vydal napadnutý rozsudok, ktorým obmedzil spôsobilosť na právne úkony T. I., vyslovil rozsah obmedzenia, zároveň rozhodol o ustanovení hmotnoprávneho opatrovníka T. I. v osobe N. I. v rozsahu, v akom bola spôsobilosť T. I. obmedzená a rozhodol o tom, v akom časovom intervale, v akom rozsahu bude dohľad nad výkonom funkcie opatrovníka vykonávať.

29. Súd prvej inštancie v napadnutej časti rozsudku týkajúcej sa ustanovenia hmotnoprávneho opatrovníka T. I. s poukazom na ustanovenia § 26, § 27 ods.2, § 28 Občianskeho zákonníka, § 239, § 248 ods.2, § 277 ods.2 CMP zaujal právny názor, že v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony T. I. bolo potrebné ustanoviť za hmotnoprávneho opatrovníka T. I. práve N. I., (dcéru T. I.), ktorá je najbližšou a najdôveryhodnejšou osobou pre T. I., ktorá pozná potreby, problémy a zdravotný stav T. I. a nie navrhovateľa, s ktorým T. I. nemá žiadny vzťah, nestretáva sa s ním, nie je na neho naviazaná, ani zvyknutá, navrhovateľ nepredstavuje pre T. I. blízku vzťahovú osobu, ktorú T. I. pre jej fungovanie v bežnom živote potrebuje a vzťahy, ktoré boli opísané stranami v priebehu konaní preukázali stav, že osoba navrhovateľa by v pozícii opatrovníka T. I. nenaplnila jej potreby, zázemie a kvalitu života, ktoré menovaná v jej danom stave nevyhnutne potrebuje a jednoznačne by neprivedila pre ňu bezpečie a zázemie, ktoré vníma a cíti u dcéry N. I.. N. I. v súčasnom stave vie najlepšie naplniť potreby zisteného duševného stavu T. I. a zabezpečiť jej ďalšie sociálne fungovanie v prostredí, ktoré pozná, v ktorom dlhodobo žije s pocitom zázemia a bezpečia.

30. Navrhovateľ v podanom odvolaní namietal, že súd prvej inštancie neúplne zistil skutočný stav veci, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (ohľadom preukázania neoprávneného disponovania s celým majetkom T. I. N. I. a H. P.). Navrhovateľ

navrhol v podaní z 16.04.2018 zabezpečiť listinné dôkazy o nakladaní s majetkom T. I.. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a bol toho názoru, že u N. I. nie sú dané zákonné predpoklady na ustanovenie za hmotnoprávneho opatrovníka T. I., najmä morálne predpoklady, keď z vykonaného dokazovania bola preukázaná duševná porucha T. I. (diagnostikovaná už v roku 1974) s poukazom na závery znaleckého posudku znalkyne a bolo preukázané, že majetok, ktorý T. I. vlastnila od roku 2006 titulom Osvedčenia o dedičstve sp.zn. 28D/417/2006 už v roku 2016 nevlastnila, keďže s majetkom T. I. bolo disponované. N. I. a sestra T. I. H. P. (ktoré osoby označila ako blízke osoby T. I.) si boli vedomé duševnej poruchy T. I., nepodali návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony T. I., zneužili duševnú poruchu T. I. na disponovanie s majetkom T. I. a urobili z nej nemajetnú osobu. V konaní bolo preukázané, že majetkom T. I. disponovala iba N. I. alebo H. P., teda alebo s týmto majetkom disponovala N. I., resp. o disponovaní vedela a nezabránila nakladaniu s majetkom T. I.. U N. I. sú dané dôvodné pochybnosti o tom, že spĺňa zákonné predpoklady na ustanovenie za hmotnoprávneho opatrovníka T. I., keďže počas výkonu faktickej starostlivosti o T. I. konala v rozpore so záujmami T. I. alebo o nakladaní s majetkom vedela (vedomosť o nakladaní s majetkom T. I. N. I. potvrdila vo výpovedi, potvrdila rozdelenie kúpnej ceny za predaj domu v T. s H. P.) a neurobila nič na ochranu majetku T. I., keď z výpisu z účtu T. I. vyplýva, že na účte T. I. sa žiadne finančné prostriedky nenachádzajú a nie je zrejmé, ako s nimi bolo naložené. N. I. využila duševnú poruchu T. I. a jej závislosť na svojej osobe a pozbavila T. I. majetku. K predaju majetku sa priznala aj samotná N. I., vo svojom výsluchu tiež uviedla, že o predaji majetku vedela. Navrhovateľ v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku neodôvodnil odmietnutie vykonania navrhnutých dôkazov navrhovateľom navrhnutých v písomnom podaní zo dňa 16.04.2018, na ktorých navrhovateľ trval aj na pojednávaní.

31. Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

32. Podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

33. Mimosporové konanie je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav veci, a teda v rámci dokazovania sa súd nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje tzv. vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Zodpovednosť za zistenie skutočného stavu veci je teda bremenom súdu. Ani vyšetrovací princíp nie je možné vnímať izolovane a je úzko spätý s princípom právnej istoty a predvídateľnosťou súdneho rozhodnutia, princípom oficiality a materiálnej pravdy, ale tiež hospodárnosti a rýchlosti konania. Pre dokazovanie, jeho priebeh a dôkazné prostriedky sa primerane použijú ustanovenia § 185 a nasl. CSP, pokiaľ CMP neustanovuje inak. Rozsah vyšetrovacieho princípu sa následne prejavuje v celom priebehu konania vrátane konania na odvolacom súde. Právna úprava odvolania v mimosporových veciach vychádza z tzv. princípu úplnej apelácie (§ 63 CMP), ktorá predpokladá rozvíjanie procesnej aktivity súdu a účastníkov konania a prezentovanie skutočností a dôkazov aj v tejto fáze konania, pričom rovnako platí vyšetrovací princíp.

34. Podľa § 185 ods.1 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

35. Podľa § 191 ods.1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

36. Nesprávne právne posúdenie veci predstavuje právnu vadu rozhodnutia. Tento odvolací dôvod je naplnený v prípade, keď na zistený skutkový stav súd - neaplikoval príslušnú právnu normu, t.j. úplne opomenul aplikovať príslušnú právnu normu, - aplikoval nesprávnu právnu normu, t.j. namiesto príslušnej právnej normy aplikoval normu inú, - obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo - správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

37. Vyhodnotenie potenciálnej relevancie navrhovaného dôkazu, ako aj prípustnosti jeho vykonania je úlohou a doménou súdu. Súd jednoznačne pochybí, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia a ktorého vykonanie je prípustné. Ak súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, v tomto prípade

ide o vadu skutkovú, keď strana navrhla dôkaz, ktorý je potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, ale súd prvej inštancie takýto dôkaz nevykonal.

38. Odvolací súd na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa ustanovenia hmotnoprávneho opatrovníka T. I. v osobe N. I. s prihliadnutím na odvolacieho dôvody navrhovateľa uvádza, že súd prvej inštancie správne a dostatočným spôsobom zistil skutočný stav veci a posúdil ho v súlade s ustanoveniami § 27 ods.2, 3 Občianskeho zákonníka, § 239, § 248 ods.1, 2 CMP, keď zistený skutočný stav veci, zistené rozhodujúce skutočnosti odôvodňujú ustanovenie hmotnoprávneho opatrovníka T. I. v osobe N. I., ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka T. I. a to z nižšie uvedených dôvodov. Z vykonaného dokazovania s poukazom na závery znaleckého posudku č. 4/2017 zo dňa 01.08.2017 znalkyne MUDr. Hany Nemčekovej, že u T. I. ide o duševnú poruchu- duševnú zaostalosť ľahkého stupňa, F 70.0 (psychodiagnostickým vyšetrením IQ 57 - stredná forma ľahkej duševnej zaostalosti), výsluch znalkyne na pojednávaní dňa 11.04.2018, výsluch T. I., výsluch N. I., správy procesného opatrovníka zo dňa 11.11.2016, zo dňa 18.01.2018, zo dňa 03.05.2018, zo dňa 12.02.2019 a vyjadrenie T. T. P. zo dňa 05.12.2016 jednoznačne vyplýva, že T. I. dlhodobo žije v spoločnej domácnosti s dcérou N. I.. T. I. vzhľadom na vysoký vek a nepriaznivý zdravotný stav (duševný aj fyzický) je odkázaná na pomoc a starostlivosť N. I., ktorá pomoc a starostlivosť sa s poukazom na výpoveď T. I., výpoveď N. I. a správy procesného opatrovníka zo dňa 11.11.2016, zo dňa 18.01.2018, zo dňa 03.05.2018, zo dňa 12.02.2019, vyjadrenie MUDr. Marianny Štitovej dlhodobo aj reálne realizuje, keď aj zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že T. I. nie je schopná samostatne rozhodovať, plánovať, riadiť domácnosť, starať sa o svoju osobu, vybavovať svoje osobné a úradné záležitosti, kontrolovať účty, plánovať spotrebu financií, nie je schopná chápať kontext nových sociálnych situácií, nie je schopná sa adaptovať v novom sociálnom prostredí, nedokáže sa samostatne starať o svoje peniaze, nie je schopná samostatne usudzovať, rozhodovať sa, nerozumie následkom úradných záležitostí na jej život, nie je plne schopná postarať sa o seba sama, v domácnosti zvláda len drobné aktivity, zväčša pod dohľadom N. I. a to pomoc pri varení, upratovaní, zvláda ohrievanie jedla v mikrovlnnej rúre, obliekanie, základnú hygienu, ktorej dôslednejšie dodržiavanie je už realizované za pomoci N. I.. Zo záverov znaleckého posudku ďalej vyplýva, že T. I. dôveruje blízkym osobám vo svojom okolí, od ktorých dostáva pomoc, najmä od svojej rodiny, prijíma autoritu iných osôb, ako aj ich rozhodovanie, citovo a kognitívne je závislá od svojej dcéry. Z výsluchov T. I. a N. I. vyplýva, že medzi nimi je vytvorený citový vzťah a vzťah dôvery. T. I. v konaní trvala na ustanovení N. I. za svojho hmotnoprávneho opatrovníka, inú osobu vrátane navrhovateľa odmietla na výkon tejto funkcie. N. I. súhlasila s ustanovením za hmotnoprávneho opatrovníka T. I.. N. I. pracuje, má svoj vlastný príjem, je bezdetná. S poukazom na vyššie uvedené dôvody je potrebné prijať záver, že ustanovením N. I. za opatrovníka T. I. je garantovaná právna istota v právnych vzťahoch a z nich vyplývajúcich práv a povinností, na ktoré sa oprávnenie opatrovníka deleguje. Odvolací súd zdôrazňuje, že v danej právnej veci s prihliadnutím na vyššie vykonané dokazovanie vo veci, bolo potrebné zohľadniť tiež vôľu T. I., ktorá bola schopná relevantne vyjadriť svoju vôľu, čo do určenia osoby jej opatrovníka, aby bola naplnená realizáciu účelu, ktorý inštitút hmotnoprávneho opatrovníka sleduje, keď jeho dosiahnutie je závislé tiež od splnenia podmienky existencie vzťahu dôvery T. I. ako opatrovanca k N. I. ako opatrovníkovi. Vo vzťahu k významu hodnôt ľudskej dôstojnosti, súkromia, autonómie voľby a rozvoja osobnosti na základe dôveryhodných vzťahov v danej právnej veci žiadny iný verejný záujem, ktorý by odôvodňoval neustanovenie N. I. za opatrovníka T. I. zistený nebol. V danej právnej veci vykonaným dokazovaním nebolo preukázané navrhovateľom tvrdené konanie N. I. v tom, že T. I. „prinútila“ k prevodu svojho majetku. N. I. toto tvrdenie navrhovateľa vo výpovedi odmietla, uviedla, že o nakladaní so svojim majetkom T. I. rozhodovala sama a spolu so svojou sestrou H. P.. Potvrdila v konaní len toľko, že mala vedomosť o tom, že T. I. nakladala so svojim majetkom. N. I. pripustila nakladanie s kúpnu cenou získanou za prevod rodinného domu na úhradu nákladov spoločnej domácnosti vedenej s T. I., na úhradu dlhu navrhovateľa v tomto rodinnom dome, na úhradu kúpnej ceny auta, ktoré potrebovala. Teda pokiaľ aj N. I. použila časť tejto kúpnej ceny na kúpu auta za stavu, keď T. I. vo výpovedi uviedla, že s dcérou sa vozia autom na poštu, táto skutočnosť sama o sebe vzhľadom na nepriaznivý zdravotný (aj fyzický) stav T. I. neznamená, že nie je v osobe N. I. garantovaná právna istota v právnych vzťahoch a z nich vyplývajúcich práv a povinností, na ktoré sa oprávnenie opatrovníka deleguje. Zo záverov vyššie citovaného znaleckého posudku na jednej strane vyplýva, že T. I. nie je schopná samostatne chápať obsah a význam právnych úkonov, potrebuje dohľad a rozhodnutie iných osôb, spolieha sa na informácie od blízkych osôb, nedokáže pochopiť dôsledky úradných záležitostí, v prípade kúpnej zmluvy sa spolieha na svojich blízkych, ktorým dôveruje, dôveruje blízkym ľuďom vo svojom okolí, od ktorých dostáva pomoc, najmä od svojej rodiny, inštrukcie z okolia prijíma nekriticky, koná stereotypne, šablónovito, je

podrobivá voči intelektovo zdatnejším osobám, ktorým sa pasívne podriaďuje, chápe základný rozdiel medzi darovaním a predajom, avšak nie v kontexte prípadných dôsledkov danej úradnej záležitosti, nie je schopná plne pochopiť následky kúpnopredajnej alebo darovacej zmluvy, prijíma autoritu iných, ako aj ich rozhodovanie, avšak na druhej strane T. I. popiera nátlak zo strany blízkych osôb, v prípade kúpnej zmluvy ohľadom nehnuteľnosti spoliehala bez nátlaku na svoju sestru a dcéru, T. I. nemá žiadne konfabulátorne, či fabulátorne sklony, ani patologickú fantáziu k skresľovaniu informácií, nemá naučené žiadne odpovede, či výpovede. Teda s poukazom na vyššie uvedené dôvody z vykonaného dokazovania v danej právnej veci nebolo preukázané tvrdenie navrhovateľa, že N. I. T. I. „prinútila“ k prevodu svojho majetku, ani tvrdenie navrhovateľa v odvolaní v tom, že N. I. sa k predaju majetku T. I. priznala. Toto tvrdenie navrhovateľa z výsluchu N. I. v konaní nevyplýva. Odvolací súd ďalej poukazuje na tú skutočnosť, že obsahu spisu vyplýva, že odvolateľ v odvolaní rozporuje svoje tvrdenie na poslednom pojednávaní dňa 13.02.2019, keď po výsluchu N. I. navrhol súdu doplniť dokazovanie výsluchom H. P. z dôvodu, že z výsluchu N. I. vyplynulo, že s majetkom T. I. disponovala H. P., ktorá vie objasniť všetky peňažné prostriedky, ich toky a to kde sa nachádzajú. S poukazom na ustanovenie § 277 ods. 1, 2 CMP odvolací súd vo veci ďalej dodáva, že keďže súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka, súd môže N. I. ako súdom ustanovenú hmotnoprávnu opatrovníčku T. I. v budúcnosti odvolať z funkcie hmotnoprávneho opatrovníka, ak táto bude porušovať svoje povinnosti, zneužívať svoje práva (napr. na získanie osobného prospechu a iných výhod), resp. z iných vážnych dôvodov (napr. vznik kolízie záujmov opatrovníka a opatrovanca).

39. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danej právnej veci na základe vykonaného dokazovania neboli preukázané také rozhodujúce skutočnosti, ktoré by odôvodňovali ustanovenie za hmotnoprávneho opatrovníka T. I. navrhovateľa (ako príbuzného T. I.), keďže navrhovateľ nespĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka T. I.. Je tomu tak z dôvodu, že z výsluchu navrhovateľa, ako aj z výsluchu T. I. vyplýva, že medzi T. I. a navrhovateľom sa nevytvoril citový vzťah ako medzi matkou a synom, ani vzťah dôvery. T. I. v konaní trvala na ustanovení N. I. za svojho hmotnoprávneho opatrovníka, inú osobu vrátane navrhovateľa odmietla na výkon tejto funkcie. Absenciu vzťahu dôvery medzi navrhovateľom a T. I. preukazujú tiež listinné dôkazy predložené T. I. v konaní, ktoré preukazujú konflikty medzi nimi v minulosti v súvislosti s užívaním nehnuteľností patriacich do podielového spoluvlastníctva T. I. a jej sestry H. P. navrhovateľom a neplatením služieb spojených s užívaním predmetných nehnuteľností a vznikom dlhu na týchto službách, ktoré konflikty vyústili do súdneho sporu medzi nimi vedenom na Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 9C/189/2014 a do exekúcie vedenej na majetok T. I. v rokoch 2015 až 2018.

40. Z vyššie uvedených podstatných dôvodov v bode 38. a 39. tohto rozsudku v časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nebolo dôvodné.

41. Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie neúplne zistil skutočný stav veci, nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (ohľadom preukázania neoprávneného disponovania s celým majetkom T. I. N. I. a H. P.), keď navrhol v podaní datovanom dňa 16.04.2018 zabezpečiť listinné dôkazy o nakladaní s majetkom T. I., na ktorých dôkazoch navrhovateľ trval aj na pojednávaní, tento odvolací dôvod nie je dôvodný z nižšie uvedených dôvodov. Z obsahu spisu totiž vyplýva, že navrhovateľ v tomto písomnom podaní, ktoré bolo doručené súdu dňa 19.04.2018 (č.l. 238 až 240 spisu) s poukazom na tú skutočnosť, že majetok T. I., ktorý táto vlastnila, bol predaný, navrhol vykonať dokazovanie spismi Okresného úradu v Nitre, katastrálny odbor, týkajúcimi sa vkladových konaní pod č. V 741/06- 4376/06, V 1258/14-973/14, ako aj povolenia vkladu vlastníckeho práva v prospech PD T. ohľadne pozemkov registra „E“ parc. č. XXXX/XXX, parc. č. XXXX/X, pôvodne vedené na LV č. XXXX kat. úz. T., pripojením dedičského spisu sp. zn. 28D/417/2006, výpisom z účtu z Poštovej Banky, a.s. na meno T. I. za účelom zistenia naloženia s kúpnu cenou 17.000 Eur, správou KOOOPERATIVY poisťovne, a.s. Vienna Insurance Group ohľadne zrušenia poisťnej zmluvy a výplaty odkupnej hodnoty, ďalej listinnými dôkazmi preukazujúcimi ako bolo naložené s majetkom T. I., ktorý nadobudla v dedičskom konaní sp. zn. 28D/417/2006. Z vyjadrenia navrhovateľa na pojednávaní dňa 11.04.2018, ktoré predchádzalo návrhu navrhovateľa na doplnenie dokazovania zo dňa 19.04.2018 vyplýva, že navrhovateľ navrhoval doplniť dokazovanie v tomto smere za účelom zistenia, komu, za akú cenu T. I. previedla svoj majetok a kde sa nachádzajú peniaze za prevod majetku. Z obsah spisu avšak vyplýva, že navrhovateľ na poslednom pojednávaní dňa 13.02.2019 navrhol vo veci doplniť dokazovanie len výsluchom svedkyne H. P., sestry T. I. z dôvodu, že z výsluchu svedkyne N. I. vyplynulo,

že s majetkom T. I. disponovala H. P. a vie objasniť všetky peňažné prostriedky, ich toky a kde sa nachádzajú. Teda navrhovateľ na poslednom pojednávaní netrval na vykonaní iných dôkazov, trval len na doplnení dokazovania výsluchom než H. P.. Pokiaľ sa jedná o navrhovateľom navrhnutý dôkaz - výsluch svedkyne H. P., sestry T. I. z dôvodu, že z výsluchu svedkyne N. I. vyplynulo, že s majetkom T. I. disponovala H. P. a tá vie objasniť všetky peňažné prostriedky, ich toky a kde sa nachádzajú, odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že vykonanie tohto dôkazu (za účelom zistenia, či s majetkom T. I. disponovala H. P. a za účelom objasnenia tej skutočnosti, akú kúpnu cenu T. I. získala za prevod svojho majetku, kde sa táto kúpna cena nachádza, resp. ako s ňou bolo naložené), bolo potrebné zamietnuť, keďže takýto dôkaz nie je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia v danej právnej veci o ustanovenie hmotnoprávneho opatrovníka. Takýto dôkaz nebol potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností v konaní o ustanovenie hmotnoprávneho opatrovníka, keďže prekračuje rámec tohto konania. Odvolací súd v danej právnej veci dodáva, že i keď v tomto konaní má dominanciu princíp oficiality a princíp materiálnej pravdy, ktoré vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav veci a v rámci dokazovania sa súd nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje tzv. vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu a je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci, ani ostatné navrhovateľom navrhnuté dôkazy v písomnom podaní zo dňa 19.08.2018, nie sú spôsobilé priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia v danej právnej veci, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností v konaní o ustanovenie hmotnoprávneho opatrovníka T. I.. Odvolací súd zdôrazňuje, že právo účastníka navrhovať dôkazy je viazané na rozhodovanú vec a navrhované dôkazy musia mať priamy súvis s predmetom konania. Navrhovateľom navrhnutý dôkaz nemá priamy súvis s predmetom konania v danej právnej veci. Z vyššie uvedených podstatných dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v danej právnej veci o ustanovenia hmotnoprávneho opatrovníka v osobe N. I. T. I. zistil skutočný stav veci a odvolanie navrhovateľa je nedôvodné.

42. Pokiaľ navrhovateľ namietal neodôvodnenie zamietnutia návrhu navrhovateľa na doplnenie dokazovania v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd uvádza, že právo navrhovať dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy patrí k základným procesným právam, ktoré stranám priznáva zákon. Podľa ustanovenia § 187 ods.1 CSP za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť skutočný stav veci. Právo účastníka navrhovať dôkazy je tak viazané na rozhodovanú vec a navrhované dôkazy musia mať priamy súvis s predmetom konania. Povinnosťou súdu je v odôvodnení rozhodnutia okrem iného tiež uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 220 ods.2 CSP). Povinnosť v zmysle § 220 ods.2 CSP má súd vo vzťahu k tým dôkazom, ktoré účastník navrhol a ktoré mali slúžiť na preukázanie jeho tvrdení týkajúcich sa predmetu konania. Uvedené vyplýva aj z judikatúry ESLP v zmysle ktorej z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zabrať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozhodnutie ESLP Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993). Pokiaľ procesný návrh účastníka vrátane návrhu na vykonanie dokazovania nemá súvis s predmetom prejednávanej veci a nemá význam pre rozhodnutie vo veci, nie je povinnosťou súdu dať účastníkovi odpoveď na to, prečo procesnému návrhu účastníka nevyhovel. V danej právnej veci z návrhu navrhovateľa na doplnenie dokazovania na pojednávaní dňa 13.02.2019 nevyplýva, aké skutočnosti týkajúce sa predmetu konania (o ustanovenie hmotnoprávneho opatrovníka), mali byť navrhnutým dôkazom preukázané. Navrhovateľom navrhnutý dôkaz nemá totiž žiadnu súvislosť s predmetom konania v danej právnej veci. Preto nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie dať navrhovateľovi odpoveď na to, prečo procesnému návrhu navrhovateľa nevyhovel. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd považujú aj túto odvolaciu námietku navrhovateľa za nedôvodnú.

43. Odvolací súd s poukazom na odvolacie dôvody navrhovateľa v podanom odvolaní ďalej dospel k záveru, že súd prvej inštancie vyhodnotil všetky vykonané dôkazy jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, prihliadol na všetko, čo vyšlo v konaní najavo v súlade s ustanoveniami § 191 CSP. Odvolací dospel k záveru, že v danej právnej veci doposiaľ vykonaným dokazovaním boli preukázané rozhodujúce skutočnosti a bol zistený úplný skutočný stav veci (§ 35 CMP), keď je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 185 ods.1 CMP rozhoduje o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná a ktoré nie.

44. Odvolací súd dodáva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Odvolací súd v danej právnej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní v danej právnej veci riadil vyššie uvedenými zásadami právneho štátu. Právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutie súdu boli zdôvodnené a presvedčivé. Prihliadajúc na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozsudku v zmysle § 220 CSP a preto ho možno považovať z pohľadu vyššie uvedeného za preskúmateľné v takej miere, že nedošlo k porušeniu práva strán sporu na spravodlivý proces, keď súd prvej inštancie dal odpoveď na tie otázky nastolené sporovými stranami, ktoré mali pre vec podstatný význam, ktorá odpoveď dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby súd zachádzal do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu, teda obsahuje stručné a jasné objasnenie skutkového a právneho základu súdneho rozhodnutia, teda odôvodnenie dáva jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

45. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal s podstatnými vyjadreniami strán sporu prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ako aj s podstatnými tvrdeniami odvolateľa uvedenými v podanom odvolaní. Odvolací súd ďalej uvádza, že vo svojom rozhodnutí dal odpoveď len na tie otázky nastolené sporovými stranami, ktoré mali pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci podstatný význam, ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia odvolacieho súdu.

46. S poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa ustanovenia opatrovníka podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

47. O trovách odvolacieho konania odvolací súd podľa ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

48. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).